

til at give dem, der falde ind under denne Lov, almindelig Bølgret til Sogneraadet, vil jeg betafte mig for dette Forslag og ønske, at det maa blive henlagt til den eventuelle Landbokommission, og der nyde den velvillige Behandling, som jeg tror, det fortjener. — Med Hensyn til det andet Forslag, det om en Landbokommission, da er jeg ogsaa i Hovedtrækkene enig med det ærede Medlem for Holbæk Amts 5te Bølgkreds. Ogsaa jeg tror, at det er et af de bedre Forslag, som vi have set her paa Tingets Bord, og at denne Kommission, hvis den bliver til noget og vil søge at ligne sit store Forbillede fra Slutningen af det forrige Aarhundrede, i sig vil kunne indeholde Spiren til noget virkelig godt. Naar jeg siger dette, vil jeg dog naturligvis samtidig tage Forbehold imod, at jeg skulde være enig i den Sammensætning af Kommissionen, som her er foreslaaet, men det skal jeg ikke nu komme ind paa. Opgaven, der er stillet den, synes jeg fortjener al mulig Paaskønnelse og Støtte, og jeg kan derfor ogsaa for mit Vedkommende erkende, at jeg er overordentlig glad ved dette Forslags Fremkomst. Det ærede Medlem for Holbæk Amts 5te Bølgkreds (Korsgaard) mente ikke, at Præstegaardsjorderne kunde tilfredsstille Kravet om Huslødder. Det er muligt, men vi have jo ogsaa andre Omraader, hvorpaa vi kunne faa Jord. Vi have i denne Samling foreliggende for os et Lovforslag, der forlanger bedre Lønninger til Skovriderne, og samtidig faa vi at vide, at disse Skovridere, der som Regel sidde med et Gaardbrug, drive det med Tab, lige saa vel som det samme for en stor Del kan siges om Præstejorderne. Jeg har endog hørt en Udtalelse om, at en Skovrider paa Sorø Akademi i forrige Aar har haft et Minus paa 500 Kr. af sin Jordlod. Det var da den allerletteste Sag for os at give Skovriderne en Lønningsforbedring og tage Jorden fra dem; saa havde vi der nogen Jord til Uddeling. Men der er for Resten tidligere antydet en anden Vej, som man ogsaa kunde gaa. Staten ejer jo en Del Gaarde, og som Regel ere de forpagtede bort paa saadanne Vilkaar, at hvis man vilde stille Husmændene nogenlunde lige med de Forpagtere, der nu sidde paa disse Gaarde, tror jeg ikke, at man vilde komme til at faa nye Hysthavende til saadanne Huse. De ere som Regel bortforpagtede paa saadanne Vilkaar, at naar en Mand paa samme Betingelser fik et Hus med en 2—3 Tdr. Land til, hvor han kunde holde en Ko, saa vilde han paa det allernærmeste kunne faa det paa

saadanne Betingelser, som han nu maa give for en Inderstetue paa Landet. Hvis vi havde saadanne Tilbud at hyde Arbejderne paa Landet, tror jeg ikke, at det var uoverkommeligt for dem at modtage det. Jeg siger her til de Par Gaarde, der findes paa Sorø Akademi Gods, som Finansudvalget jo kender noget til. Man ved, hvorledes Forpagterne paa disse Gaarde stadig komme og forlange Nedsættelse i Forpagtningsafgiften, og saa snart de trænge til en Reparation eller til at faa bygget lidt, saa komme de ogsaa. Hvis man vilde stille Husmændene nogenlunde paa saadanne Vilkaar, tror jeg ikke, at man vilde mangle Hysthavende til saadanne Smaalodder, som vi tale om. Vi have jo endog her i Folketinget set, at saa snart en af Forpagterne faar Mavepine, skal Folketinget grave en Brønd til et Par Tøstunde Kroner for at forhindre, at denne Mavepine gentager sig. Hvis man vilde stille Husmændene paa saadanne Vilkaar, tror jeg, som sagt, ikke man kom til at mangle Hysthavende til Huse. — Jeg skal ikke opholde Tingets Tid længere. Det sidste Forslag skal jeg altsaa give min bedste anbefaling med paa Vejen i Haab om, at det maatte kunne føre til noget godt, og i Erkendelse af, at her er et Omraade, hvor jeg tror, at det maa være Lovgivningsmagtens Pligt at gribe ind saa hurtigt og godt, det lader sig gøre.

**Ordføreren for Forslagsstillerne af det andet Forslag (Claußen):** Jeg tror, at Forslagsstillerne i det hele taget kunne være tilfredse med den Modtagelse, Forslaget har faaet hos ærede Talere. Paa et Par enkelte Undtagelser nær har man jo stillet sig meget velvillig. Angaaende Bestemmelserne i § 1 om Regeringens Ud nævnelse af Formand og 4 Medlemmer, sagde den ærede Indenrigsminister, at han kunde komme til at udvælge et. Det har ganske vist ogsaa været Forslagsstillerne Mening, at Landbosforeningerne og Agravforeningen skulde være lige gode om at udpege de andre Medlemmer, men det kunde man ikke saa godt sætte ind i Lovforslaget, og desuden har det jo været Coutume ved de sidste Kommissioners Sammensætning, at de Sag, de vedrørte, fik Lov til at udpege, medens Ministeren nærmest optraadte sanktionerende. Naar der er kommen forskellige Udtalelser frem om Unsikkerheden af Forandringer i Lovforslaget, saa ville Forslagsstillerne nu selvfølgelig tage dem under velvillig Overvejelse. Blandt de Udtalelser, der ere fremkomne, var det særlig betegnende for det ærede Medlem for Ribe Amts 3dje Bølg-